

der gives mulighed for ved bekendtgørelse eller forvaltningsakt at inddrage nærmere angivne gruppe af personer – som uden at være i offentlig tjeneste eller hverv beskæftiger sig med forvaltningsvirksomhed eller får adgang til forvaltningens oplysninger – under straffelovens bestemmelser om tavshedspligt.

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at der i forvaltningsloven bør fastsættes regler, som præciserer, at straffelovens almindelige bestemmelser om tavshedspligt omfatter alle i den offentlige forvaltning. Justitsministeriet er endvidere enig i, at der i forvaltningsloven fastsættes hjemmel til at udvide tavshedspligten til at omfatte visse nærmere angivne grupper af personer uden for den offentlige forvaltning.

Tavshedspligtsudvalgets flertal pegede i betænkningen, side 153, på, at straffelovens bestemmelser om tavshedspligt bør udbygges, således at de kommer til at indeholde en mere udførlig beskrivelse af de hensyn, der kan føre til, at en oplysning må anses for hemmelig, end den nuværende henvisning til »privatlivet tilhørende hemmeligheder« og forholdets natur. Flertallet foreslog derfor, at der i straffeloven indsættes en opregning af hensyn til nærmere angivne offentlige og private interesser, der kan begrunde, at en oplysning må anses som fortrolig. Opregningen er dog ikke udtømmende. Da en oplysning således efter flertallets forslag kun skal være undergivet tavshedspligt, såfremt det er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, vil der efter flertallets forslag ikke være mulighed for ved tjenestebefaling uden særskilt hjemmel at kunne pålægge tavshedspligt, men alene at præcisere denne pligt.

Straffelovrådet var enig i, at de hensyn, som tavshedspligtsudvalgets flertal fremhævede, ofte vil tale afgørende for tavshedspligt. Straffelovrådet pegede imidlertid samtidig på, at det i nogle tilfælde vil være nødvendigt at anlægge et konkret skøn over, om de anførte hensyn med fornøden styrke taler for nødvendigheden af at hemmeligholde oplysninger. Efter straffelovrådets opfattelse må man være varsom med at efterlade det indtryk, at tavshedspligt kan afgrænses i formler, der er fælles for alle de persongrupper, som efter straffeloven er undergivet tavshedspligt. Det er efter straffelovrådets opfattelse først og fremmest et anliggende for den ikke-strafferetlige lovgivning (herunder en forvaltningslov) og for de administrative myndigheder at klargøre de generelle og specielle retningslinier for afgrænsningen af tavshedspligten. Denne afgrænsning kan få betydning i situationer,

hvor der ikke primært er spørgsmål om ansvar efter straffeloven, men f.eks. om disciplinært ansvar. Bl.a. på den baggrund kunne rådet ikke tilslutte sig den af tavshedspligtsudvalget foreslåede opregning i lovteksten af hensyn til offentlige eller private interesser, der kan begrunde, at en oplysning må anses som fortrolig. Det var derfor rådets opfattelse, at en oplysning fortsat skal være undergivet tavshedspligt efter straffeloven, hvis den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig. Efter rådets opfattelse burde det i stedet overvejes at indsætte en opregning af interesser, som kan begrunde, at der foreskrives eller gælder tavshedspligt, i en generel forvaltningslov.

Justitsministeriet er, som anført i bemærkningerne til det samtidigt hermed fremsatte forslag til ændring af straffelovens regler om tavshedspligt, enig med straffelovrådet i, at en oplysning efter straffeloven skal anses for fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

Justitsministeriet er enig med tavshedspligtsudvalget og straffelovrådet i, at det ikke er muligt udtømmende at angive, hvilke hensyn der kan føre til, at en oplysning må anses for fortrolig. Justitsministeriet finder imidlertid, at det er af værdi, at der i forvaltningsloven foretages en opregning af hovedparten af de hensyn, der efter en konkret vurdering kan føre til, at en oplysning er undergivet tavshedspligt, også selv om opregningen ikke kan blive udtømmende. Hvis offentligt ansatte i konkrete tilfælde kommer i tvivl, om en oplysning må anses for omfattet af tavshedspligt, vil det normalt være let for denne at søge råd hos myndighedens ledelse.

Justitsministeriet finder endvidere, at det er af væsentlig betydning, at det i forvaltningsloven præciseres, at en forvaltningsmyndighedens ledelse ikke vilkårligt vil kunne pålægge de ansatte tavshedspligt, men at det alene gyldigt vil kunne ske, såfremt det er nødvendigt at hemmeligholde et dokument eller en oplysning for at varetage væsentlige hensyn til bestemte offentlige eller private interesser.

En bestemmelse herom er derfor foreslået indsat i § 27, stk. 2, i det foreliggende lovforslag.

Justitsministeriet vil i den vejledning, der bliver udarbejdet til loven, nærmere søge at beskrive de hensyn til offentlige og private interesser, der typisk vil føre til, at en oplysning skal behandles fortroligt. I den forbindelse vil det blive muligt at redegøre nærmere for betydningen af, at en oplys-